

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 77. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 12. svibnja 2010. godine, i na 46. sjednici Doma naroda, održanoj 28. svibnja 2010. godine, usvojila je

## **ZAKON**

### **O RADNOM VREMENU, OBVEZNIM ODMORIMA MOBILNIH RADNIKA I UREĐAJIMA ZA EVIDENTIRANJE U CESTOVNOM PRIJEVOZU**

#### **POGLAVLJE I. TEMELJNE ODREDBE**

##### **Članak 1. (Predmet)**

Ovim se Zakonom uređuje: radno vrijeme i obvezni odmor mobilnih radnika u cestovnom prijevozu, vremena vožnje i razdoblja odmora vozača koji obavljaju cestovni prijevoz tereta i putnika, uređaji za bilježenje u cestovnom prijevozu (u daljnjem tekstu: tahografi), način, uvjeti i postupak imenovanja radionica, uvjeti i postupci kontrole, nadležnost tijela i njihove ovlasti, službene evidencije, nadzor nad provedbom ovoga Zakona, te prekršaji i kaznene odredbe.

##### **Članak 2. (Područje primjene i izuzeća)**

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na:

a) cestovni prijevoz dobara gdje najveća dopuštena masa vozila, uključujući bilo koju prikolicu ili poluprikolicu, premašuje 3,5 tone, i

b) cestovni prijevoz putnika vozilima koja su konstruirana ili trajno prilagođena za prijevoz više od devet osoba, uključujući vozača, i namijenjena su za tu svrhu.

(2) Vozila čija je najveća dopuštena masa s priključnim vozilom veća od 3,5 tone, te autobusi konstruirani ili trajno prilagođeni za prijevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, moraju imati ugrađen tahograf.

(3) Nova vozila iz stavka (2) ovog članka koja se prvi put registriraju u Bosni i Hercegovini nakon 16. 6. 2010. godine moraju imati ugrađen digitalni tahograf.

(4) Ovaj se Zakon primjenjuje, bez obzira na državu registracije vozila, na cestovni prijevoz koji se obavlja na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(5) Na međunarodni cestovni prijevoz primjenjuju se odredbe Europskog sporazuma o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni cestovni prijevoz (u daljnjem tekstu: sporazum AETR), i to:

a) tijekom čitave vožnje, za vozila registrirana u Bosni i Hercegovini ili državama koje su ugovorne stranke sporazuma AETR-a;

b) na dijelu vožnje na području Bosne i Hercegovine, za vozila registrirana u državi koja je ugovorna stranka sporazuma AETR-a, te za vozila registrirana u državi koja nije ugovorna stranka sporazuma AETR-a.

(6) Odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju se na cestovni prijevoz:

a) vozilom koje se koristi za javni linijski prijevoz putnika na relacijama koje nisu duže od 50 kilometara, kao i u iznimnim slučajevima kada se ova vozila koriste za izvanlinijski prijevoz putnika;

b) vozilom čija najveća dozvoljena brzina ne prelazi 40 km/h;

c) vozilom koje posjeduju ili ga iznajmljuju bez vozača vojne službe, službe civilne zaštite, vatrogasne službe i snage odgovorne za održavanje javnog reda kada je prijevoz obavljen kao posljedica zadataka dodijeljenih ovim službama i kada je pod njihovim nadzorom;

d) vozilom koje se koristi u kriznim situacijama ili operacijama spašavanja, uključujući vozilo koje se koristi za nekomercijalni transport humanitarne pomoći;

e) specijaliziranim vozilom koje se koristi u medicinske svrhe;

f) specijaliziranim vozilom koje se koristi za popravak kvarova, a kojim se upravlja unutar područja do 100 km od njihovog sjedišta;

g) vozilom na kojem se obavljaju testovi na cesti radi tehničkog razvoja, u svrhu popravka ili održavanja, i novim ili popravljenim vozilom koje još nije dovedeno u stanje uporabe;

h) komercijalnim vozilom koje ima povijesni status i koje se koristi za nekomercijalni prijevoz;

i) vozilima koja se koriste za poljoprivredne ili šumarske aktivnosti u radijusu do 100 km od mjesta utovara do mjesta istovara;

j) vozilima na pogon zemnim ili ukapljenim plinom ili na električni pogon, čija najveća dopuštena masa, uključujući i najveću dopuštenu masu priključnog vozila, ne prelazi 7,5 t, a koja se koriste za prijevoz tereta u radijusu do 50 km od mjesta utovara do mjesta istovara;

k) vozilima koja se koriste za obuku vozača i ispite u svrhu dobivanja vozačke dozvole ili svjedodžbe o stručnoj osposobljenosti, pod uvjetom da se ne koriste za komercijalni prijevoz tereta ili putnika;

- l) specijaliziranim vozilima za prijevoz opreme za cirkuse i zabavne parkove;
- m) posebno opremljenim vozilima čija je namjena edukacija u stanju mirovanja (bibliobus i sl.);
- n) specijaliziranim vozilima za prijevoz novca i vrijednosti;
- o) vozilima koja se koriste isključivo na cestama unutar prometnih objekata, kao što su luke i željeznički terminali;
- p) vozilima koja se koriste za prijevoz živih životinja s gospodarstava na lokalne tržnice i natrag ili s tržnica u lokalne klaonice u radijusu do 50 km;
- r) vozilima koja se koriste u svezi s kanalizacijom, zaštitom od poplava, službama za održavanje vode, plina i elektriciteta, održavanjem i kontrolom ceste, skupljanjem kućanskih otpada od doma do doma i njihovim odlaganjem, telegrafom i telefonskim uslugama, radijskim i televizijskim emitiranjem i pronalaženjem radijskih ili televizijskih odašiljača ili prijamnika;
- s) vozilima koja imaju između 10 i 17 sjedala, a koja se isključivo koriste za obavljanje prijevoza putnika za vlastite potrebe;
- t) vozilima koja se koriste za skupljanje mlijeka na poljoprivrednim dobrima i vraćanje ambalaže ili mliječnih proizvoda namijenjenih za prehranu stoke i
- u) vozilima koja se koriste za prijevoz životinjskog otpada ili lešina koja nisu namijenjena za prijevoz ljudi.

### Članak 3. (Značenje pojmova)

U smislu ovoga Zakona, pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

- a) **sporazum AETR** je Europski sporazum o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni cestovni prijevoz, sklopljen u Ženevi 1. srpnja 1970. godine;
- b) **analogni tahograf** je uređaj u cestovnom prometu za bilježenje brzine i prijeđenog puta, kao i vremena rada i odmora gdje se podaci zapisuju na tahografski listić, na kojem vrh pisača ostvaruje zapis mehaničkim pritiskom na tahografski listić, a koji omogućava bilježenje podataka za jedan dan;
- c) **cestovni prijevoz** je prijevoz putnika i tereta koji se u cijelosti ili djelomično obavlja javnim cestama, uključujući vožnju praznim ili nenatovarenim vozilom;

d) **digitalni tahograf** je uređaj u cestovnom prometu za bilježenje brzine i prijeđenog puta, kao i vremena rada i odmora gdje se podaci zapisuju u radnu memoriju i memorijsku karticu, a koji omogućava pohranu podataka za razdoblje od 365 dana;

e) **dnevni odmor** je dnevno razdoblje tijekom kojega vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom, a obuhvaća "redoviti dnevni odmor", "podijeljeni dnevni odmor" i "skraćeni dnevni odmor":

1) **redoviti dnevni odmor** je neprekinuto razdoblje odmora od najmanje 11 sati,

2) **podijeljeni dnevni odmor** je dnevni odmor koji se koristi u dva dijela, od kojih jedan neprekidno traje najmanje tri sata i drugi neprekidno traje najmanje devet sati,

3) **skraćeni dnevni odmor** je neprekinuto razdoblje odmora od najmanje devet sati, ali manje od 11 sati;

f) **dnevno vrijeme vožnje** je ukupno akumulirano vrijeme vožnje između završetka jednog dnevnog odmora i početka sljedećeg dnevnog odmora ili između dnevnog odmora i tjednog odmora, kao i između tjednog odmora i dnevnog odmora;

g) **linijski prijevoz putnika** je unutarnji ili međunarodni prijevoz putnika koji se obavlja autobusima koji su konstruirani ili trajno prilagođeni za prijevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, na određenim relacijama i po unaprijed utvrđenom redu vožnje, cijeni i općim uvjetima;

h) **memorijska kartica** je prijenosni uređaj za prijenos i pohranu podataka, koju posjeduju vozač, prijevoznik, radionica i nadzorno tijelo;

i) **mjesto rada** označava:

1) lokaciju glavnog mjesta poslovanja poduzeća za koje radi osoba koja obavlja mobilnu djelatnost prijevoza, zajedno sa svojim različitim podružnicama, bez obzira jesu li one smještene u sjedištu poduzeća ili izvan njega,

2) vozilo koje osoba koja obavlja mobilnu aktivnost cestovnog prijevoza koristi pri obavljanju svojih poslova i

3) sva ostala mjesta u kojima se obavljaju aktivnosti vezane uz prijevoz;

j) **mobilni radnik** je radnik koji čini dio prijevoznog osoblja, uključujući i pripravnike i naučnike, koji radi za poduzeće koje obavlja komercijalni prijevoz, odnosno prijevoz za vlastite potrebe putnika ili tereta u cestovnom prometu;

k) **najveća dopuštena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;

l) **noćni rad** označava rad koji se obavlja tijekom noćnog vremena;

m) **noćno vrijeme** označava razdoblje od najmanje četiri sata, između 00:00 i 07:00 sati;

n) **ново vozilo** je vozilo koje je novoproduковано i prvi put se registrira;

o) **odmor** je neprekinuto razdoblje tijekom kojega vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom;

p) **osoba koja obavlja mobilnu djelatnost cestovnog prijevoza** označava mobilnog radnika ili samozaposlenog vozača koji obavlja takvu djelatnost;

r) **ostali poslovi** su aktivnosti koje su definirane kao radno vrijeme u točki cc) ovoga članka, osim "vožnje", uključujući i sve poslove za istog ili drugog poslodavca u ili izvan sektora prijevoza;

s) **stanka** je razdoblje tijekom kojega vozač ne može upravljati vozilom ili obavljati druge poslove, te koje se koristi isključivo za odmor;

t) **razdoblja raspoloživosti** su razdoblja koja se isključuju iz radnog vremena, a obuhvaćaju:

1) razdoblja tijekom kojih mobilni radnik ne mora ostati na svom radnom mjestu, ali mora biti na raspolaganju za sve pozive kako bi počeo ili nastavio voziti ili obavljati druge poslove, a koja ne uključuju razdoblja stanke i odmora. Razdoblja raspoloživosti uključuju posebno razdoblja tijekom kojih mobilni radnik prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vlakom, te razdoblja čekanja na graničnim prijelazima ili zbog zabrane prometovanja. Razdoblja i njihovo predviđeno trajanje moraju biti unaprijed poznati mobilnom radniku, odnosno prije polaska ili neposredno prije stvarnog početka utvrđenog razdoblja, ili pod općim uvjetima dogovorenim između socijalnih partnera i/ili sukladno uvjetima propisanim nacionalnim zakonodavstvom;

2) za mobilne radnike koji voze u posadi, vrijeme koje provedu sjedeći pokraj vozača ili na ležaju dok je vozilo u kretanju;

u) **razdoblje vožnje** je ukupno vrijeme vožnje od trenutka kad vozač započne upravljati vozilom nakon razdoblja odmora ili stanke do trenutka korištenja odmora ili stanke. Razdoblje vožnje može biti kontinuirano ili podijeljeno;

v) **potvrda o slobodnom vremenu** je unificirani obrazac o evidenciji i razlozima korištenja slobodnog vremena i dopusta vozača, koju izdaje poslodavac;

z) **prijevoznik** je fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost javnog cestovnog prijevoza ili prijevoza za vlastite potrebe;

aa) **radionica** je ovlaštenu subjekt (pravna ili fizička osoba - obrtnik) u čijim se prostorima obavljaju djelatnosti kontrole, ispitivanja i servisiranja tahografa;

bb) **radni tjedan** označava neprekidno razdoblje od 6 x 24 sata, a može početi bilo kojeg dana u tjednu nakon kojeg je vozač obavezan započeti tjedni odmor;

cc) **radno vrijeme** je vrijeme od početka do završetka rada, tijekom kojega se mobilni radnik nalazi na svom radnom mjestu, na raspolaganju poslodavcu, te obavlja svoje poslove. U radno vrijeme ubraja se:

1) vrijeme provedeno u svim aktivnostima u cestovnom prijevozu, a naročito:

- vožnja,
- utovar ili istovar,
- pomoć putnicima pri ulasku ili izlasku iz vozila,
- čišćenje ili tehničko održavanje,
- svi ostali poslovi čija je svrha osiguravanje sigurnosti vozila, tereta, putnika, ispunjavanje pravnih odnosno zakonskih obveza koje su vezane uz vožnju koja je u tijeku, uključujući i nadzor utovara ili istovara, administrativnih formalnosti s policijom, carinom, inspekcijским službama i dr.,

2) vrijeme tijekom kojega mobilni radnik ne može slobodno raspolagati svojim vremenom, te mora biti na svom radnom mjestu, spreman poduzeti svoje uobičajene poslove, pri čemu su neki poslovi vezani uz dežurstva, posebno tijekom vremena čekanja na utovar ili istovar, kada vrijeme trajanja nije unaprijed poznato prije polaska ili prije početka trajanja dotičnog razdoblja,

3) u slučaju samozaposlenih vozača, ista definicija primjenjuje se na vrijeme od početka do završetka rada, tijekom kojega se samozaposleni vozač nalazi na svom radnom mjestu, na raspolaganju strankama i obavljajući svoje zadaće ili aktivnosti osim općih administrativnih poslova koji nisu izravno vezani uz određenu vožnju koja je u tijeku;

dd) **samozaposleni vozač** označava osobu čija je glavna djelatnost cestovni prijevoz putnika ili tereta kao javni prijevoz, koji posjeduje licenciju za tu djelatnost, koji radi sam za sebe i koji nije vezan ugovorom o radu ili drugim oblikom radnog odnosa, koji je slobodan organizirati radne aktivnosti, čiji prihod izravno ovisi o zaradi i koji ima slobodu, samostalno ili putem suradnje između samozaposlenih vozača, stupati u poslovne odnose s više klijenata;

ee) **tjedan** označava razdoblje između 00:00 sati u ponedjeljak i 24:00 sata u nedjelju (definicija ovog pojma ne bi trebala sprečavati vozača da svoj radni tjedan započne bilo kojeg dana u tjednu);

ff) **tjedni odmor** je tjedno neprekidno razdoblje tijekom kojega vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom, a obuhvaća "redoviti tjedni odmor" i "skraćeni tjedni odmor":

1) redoviti tjedni odmor je odmor koji neprekinuto traje najmanje 45 sati,

2) skraćeni tjedni odmor je odmor koji neprekidno traje manje od 45 sati, ali ne manje od:

- 36 sati u prebivalištu vozača ili sjedištu tvrtke,
- 24 sata pod uvjetima da vozač slobodno raspolaže tim vremenom izvan mjesta prebivališta ili sjedišta tvrtke;

gg) **tjedno vrijeme vožnje** je ukupno akumulirano vrijeme vožnje tijekom jednog tjedna;

hh) **oprema za tahograf** označava cjelokupnu opremu namijenjenu ugradnji u cestovna vozila za prikaz, bilježenje i automatsko ili poluautomatsko pohranjivanje podataka o kretanju takvih vozila i o pojedinom trajanju rada njihovih vozača. Ova oprema obuhvaća kabele, senzore, elektronički uređaj za informacije o vozaču, jedan ili dva čitača za umetanje vozačke memorijske kartice, ugrađen ili odvojen pisač, instrumente prikaza, uređaj za prijenos iz podatkovne memorije, uređaje za prikazivanje ili ispis podataka na zahtjev i uređaje za upisivanje mjesta u kojima dnevno radno vrijeme započinje i završava;

ii) **udvojena posada** je posada koju čine dva vozača (vozač koji upravlja vozilom i vozač u pripravnosti);

jj) **vozač** je osoba koja upravlja vozilom ili koja se nalazi u vozilu kako bi prema potrebi bila raspoloživa za upravljanje vozilom;

kk) **vozilo** je motorno vozilo, vučno vozilo, priključno vozilo ili kombinacija tih vozila koja se definiraju kako slijedi:

1) **motorno vozilo** je svako vozilo na vlastiti motorni pogon koje se kreće javnom cestom, osim vozila koja se stalno kreću tračnicama, a koje se koristi za prijevoz putnika ili tereta ili obavljanje radova,

2) **vučno vozilo** je motorno vozilo koje se kreće javnom cestom, koje je posebno projektirano za vuču priključnih vozila,

3) **priključno vozilo** je vozilo konstruirano tako da ga vuče vučno vozilo;

ll) **vrijeme vožnje** je zabilježeno trajanje aktivnosti vožnje:

1) automatskim ili poluautomatskim uređajem za bilježenje, odnosno analognim ili digitalnim tahografom,

2) ručno, sukladno odredbama ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega ili odredbama posebnih propisa;

mm) **zamjena vozača** podrazumijeva situaciju kada su tijekom svakog razdoblja vožnje, između bilo koja uzastopna dnevna razdoblja za odmor ili između dnevnog razdoblja za odmor i tjednog razdoblja za odmor, prisutna najmanje dva vozača u vozilu sposobna za vožnju. Iznimno, za prvi sat razdoblja koji se podrazumijeva kao "zamjena vozača" prisutnost drugog vozača je neobavezna, ali za ostatak razdoblja ona je obavezna.

## **POGLAVLJE II. VRIJEME VOŽNJE, STANKE I RAZDOBLJA ZA ODMOR**

### **Članak 4.**

(Dnevno vrijeme vožnje)

- (1) Dnevno vrijeme vožnje ne smije biti dulje od devet sati.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, dnevno vrijeme vožnje može se produljiti najviše do 10 sati, ali ne više od dva puta tijekom tjedna.

### **Članak 5.**

(Tjedno radno vrijeme i vrijeme vožnje)

- (1) Prosječno tjedno radno vrijeme ne smije biti dulje od 48 sati.
- (2) Maksimalno tjedno radno vrijeme može se produljiti do 60 sati, samo ako prosjek iz stavka (1) ovoga članka nije prekoračen tijekom četiri mjeseca.
- (3) Tjedno vrijeme vožnje ne smije biti dulje od 56 sati i ne smije imati za posljedicu prekoračenje maksimalnog tjednog radnog vremena.
- (4) Ukupno akumulirano vrijeme vožnje tijekom uzastopnih 14 dana ne smije biti dulje od 90 sati.
- (5) Dnevno i tjedno vrijeme vožnje obuhvaća svako vrijeme vožnje na prostoru Bosne i Hercegovine ili neke treće zemlje.
- (6) Vozač mora zabilježiti kao ostale poslove svako vrijeme provedeno na način opisan u članku 3. točka r) ovoga Zakona, kao i svako vrijeme provedeno u upravljanju vozilom koje se koristi u komercijalne svrhe, a ne spada u djelokrug ovoga Zakona.
- (7) Vozač je dužan zabilježiti i vrijeme raspoloživosti sukladno odredbi članka 3. točka t) ovoga Zakona, od posljednjeg dnevnog ili tjednog razdoblja odmora.
- (8) Evidencije iz st. (6) i (7) ovoga članka vode se ručno na tahografskom listiću, ispisu ili korištenjem odgovarajuće opcije ručnog unosa u tahograf.
- (9) Tijekom vožnje vozač mora posjedovati dokaze o evidenciji svoga rada za taj dan i prethodnih 28 dana, uključujući i potvrdu o slobodnom vremenu.

(10) Kada vozač upravlja vozilom koje je opremljeno analognim tahografom, na zahtjev ovlaštenih osoba mora predložiti za tekući dan i prethodnih 28 dana: tahografske listiće, ručno zabilježene zapise, ispise iz tahografa, te karticu vozača ako je posjeduje.

(11) Kada vozač upravlja vozilom koje je opremljeno digitalnim tahografom, na zahtjev ovlaštenih osoba mora predložiti: svoju karticu vozača, tahografske listiće, ručno evidentirane zapise i ispise, za tekući dan i prethodnih 28 dana.

(12) Izgled i sadržaj obrasca potvrde o slobodnom vremenu iz stavka (9) ovoga članka, pravilnikom propisuje ministar komunikacija i prometa (u daljnjem tekstu: ministar).

#### Članak 6.

(Stanke za mobilne radnike)

(1) Mobilni radnici koji obavljaju mobilnu djelatnost u cestovnom prijevozu, osim u slučaju ako sporazum AETR ne osigurava veću zaštitu, moraju najkasnije nakon šest sati neprekidnog rada imati stanku.

(2) Radno vrijeme se prekida stankom koja traje najmanje 30 minuta ako ukupni zbroj do tada obavljenih radnih sati iznosi između šest i devet sati, a stankom u trajanju od najmanje 45 minuta ako ukupni zbroj radnih sati iznosi više od devet sati.

(3) Stanke iz stavka (2) ovoga članka mogu se raspodijeliti na više razdoblja tijekom radnog vremena, s tim da svaka od njih mora trajati najmanje 15 minuta.

#### Članak 7.

(Stanke za vozače)

(1) Nakon razdoblja vožnje od četiri i pol sata, vozač je obavezan koristiti stanku u trajanju od najmanje 45 minuta.

(2) Stanke iz stavka (1) ovoga članka može se koristiti u dva dijela, i to u trajanju od najmanje 15 minuta, nakon kojeg slijedi stanke u trajanju od najmanje 30 minuta, a koje se koriste tijekom razdoblja vožnje iz stavka (1) ovoga članka.

#### Članak 8.

(Dnevni i tjedni odmor)

(1) Vozač mora imati dnevni i tjedni odmor.

(2) Unutar svaka 24 sata od trenutka započinjanja vožnje, nakon dnevnog ili tjednog odmora, vozač mora imati novi dnevni odmor.

(3) Dnevni odmor može se produljiti do redovitog tjednog odmora ili skraćenog tjednog odmora.

(4) Tijekom radnog tjedna vozač može koristiti najviše tri skraćena dnevna odmora. Skraćeno vrijeme odmora mora se nadoknaditi tijekom slijedećeg tjednog odmora.

(5) U slučaju udvojene posade, tijekom razdoblja vožnje do 30 sati, po završetku dnevnog ili tjednog razdoblja za odmor, mora se osigurati neprekidni odmor u trajanju od najmanje devet sati za posadu.

(6) U bilo koja dva uzastopna tjedna vozač mora imati najmanje:

a) dva redovita tjedna odmora ili

b) jedan redoviti i jedan skraćeni tjedni odmor. Vozač je dužan nadoknaditi tjedni odmor najkasnije do kraja trećeg tjedna od tjedna korištenja skraćenoga tjednog odmora.

(7) Tjedni odmor započinje najkasnije po isteku šest 24-satnih razdoblja, od završetka prethodnoga tjednog odmora.

(8) Svaki odmor koji se uzima kao nadoknada skraćenoga tjednog odmora dodaje se drugom razdoblju odmora od najmanje devet sati.

(9) Vozač može provesti dnevni i skraćeni tjedni odmor u vozilu izvan sjedišta prijevoznika, ako je vozilo opremljeno ležajem i nije u pokretu.

(10) Neprekidni tjedni odmor između dva tjedna može se računati samo uz jedan tjedan.

#### Članak 9. (Izuzeća)

(1) Iznimno od odredaba članka 8. ovoga Zakona, ako vozač prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vlakom, te koristi dnevni odmor, taj se odmor može prekinuti najviše dva puta drugim aktivnostima, u ukupnom trajanju od najviše sat vremena. Tijekom redovitog dnevnog odmora vozač mora imati pristup kabini s ležajem ili spavaćim kolima.

(2) Bilo koje vrijeme koje vozač provede vozeći k lokaciji na kojoj se obavljaju transportno-manipulativne operacije vozilom ili u povratku s te lokacije kada vozilo nije niti u mjestu prebivališta vozača niti u operativnom sjedištu poslodavca, ne računa se kao odmor ili stanka, osim ako je vozač na brodu ili u vlaku i ima pristup kabini s ležajem ili spavaćim kolima.

**Članak 10.**  
**(Noćni rad)**

(1) Ako mobilni radnici obavljaju noćni rad, njihovo ukupno dnevno radno vrijeme ne smije trajati dulje od deset sati unutar svakog 24-satnog razdoblja.

(2) Naknada za noćni rad isplaćuje se mobilnim radnicima sukladno važećim propisima u Bosni i Hercegovini, odnosno sukladno kolektivnim ugovorima, uz uvjet da takva naknada ne smije poticati ugrožavanje sigurnosti cestovnog prometa.

**POGLAVLJE III. OBVEZE I ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA**

**Članak 11.**  
**(Informiranje i evidencije)**

(1) Poslodavci su obvezni upoznati mobilne radnike s odredbama čl. 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. ovoga Zakona te drugim propisima, kolektivnim ugovorima, odnosno njihovim općim aktima koji su doneseni na temelju ovoga Zakona, te s odredbama o njihovoj provedbi koje se odnose na rad ili radne odnose.

(2) Poslodavci su dužni evidentirati radno vrijeme mobilnih radnika. Evidencija se mora čuvati najmanje dvije godine nakon isteka razdoblja na koje se odnosi. Za evidenciju radnog vremena mobilnih radnika odgovorni su poslodavci. Poslodavci su dužni na zahtjev izdati mobilnim radnicima evidenciju o odrađenim satima.

(3) Podaci iz stavka (2) ovoga članka pohranjuju se i u slučaju demontaže pojedinog tahografa kojim se nadzire radno vrijeme mobilnih radnika.

(4) Poslodavci su dužni mobilnim radnicima, na njihov zahtjev, osigurati preslike evidencija o obavljenim radnim satima.

(5) Ministar propisuje izgled i sadržaj obrasca i način vođenja evidencije iz stavka (2) ovog članka.

**Članak 12.**  
**(Obveze prijevoznika i vozača)**

(1) Prijevoznik ne smije vozačima koje zapošljava davati nikakve novčane naknade, u obliku povišice ili dodatka na plaću, a koje su vezane uz prijeđenu udaljenost i/ili količinu prevezenog tereta, ako je ta naknada takva da potiče ugrožavanje sigurnosti cestovnog prometa i/ili kršenje odredaba ovoga Zakona.

(2) Prijevoznik je dužan propisno uputiti vozače na odredbe ovoga Zakona, organizirati rad vozača na način da vozači poštuju odredbe ovoga Zakona, te obavljati redovite kontrole.

(3) Prijevoznici, špediteri, organizatori putovanja, potpisnici ugovora ili kooperanti dužni su osigurati da ugovoreni rasporedi vožnji budu sukladni odredbama ovoga Zakona.

(4) Prijevoznik koji koristi vozila opremljena digitalnim tahografom, sukladno odredbama ovoga Zakona, dužan je:

a) osigurati da se svi podaci redovito preuzimaju s jedinice u vozilu najmanje jednom u tri mjeseca i kartice vozača najmanje jednom u 21 dan, kako bi se osiguralo preuzimanje svih podataka koji se odnose na aktivnosti prijevoznika ili aktivnosti koje su obavljene za tog prijevoznika, te

b) osigurati da se svi podaci preuzeti s jedinice u vozilu i kartice vozača čuvaju najmanje dvije godine nakon bilježenja i da ti podaci budu dostupni izravno ili daljinskim prijenosom iz prostorija prijevoznika na zahtjev ovlaštene osobe.

(5) Vozač ili prijevoznik ne smiju činiti bilo kakve radnje u vezi s tahografom koje su u suprotnosti s ovim Zakonom i podzakonskim aktima proizišlim iz njega i uvjetima koje je propisao proizvođač.

(6) Ako se utvrdi da je vozač učinio bilo kakve radnje iz stavka (5) ovoga članka, oduzima mu se kartica vozača na razdoblje od godinu dana.

(7) Vozač i prijevoznik odgovorni su za pravilno rukovanje i ispravan rad tahografa, svaki iz svoga djelokruga.

### Članak 13.

(Obveze prijevoznika i vozača u slučaju kada vozilo nije opremljeno tahografom)

(1) Ako vozilo nije opremljeno tahografom sukladno odredbama ovoga Zakona, moći će se koristiti samo za:

a) unutarnji linijski prijevoz putnika na linijama ukupne udaljenosti do 50 km, kao i u iznimnim slučajevima kada se ova vozila koriste za izvanlinijski prijevoz putnika;

b) međunarodni linijski prijevoz putnika čije su polazna i odredišna točka smještene na udaljenosti do 50 km od granice između dviju država.

(2) U slučaju obavljanja prijevoza iz stavka (1) ovoga članka, prijevoznik je dužan sastaviti red vožnje i raspored dužnosti, koji za svakog vozača mora sadržavati: naziv, sjedište i unaprijed utvrđeni raspored različitih razdoblja vožnje, ostalih poslova, prekida vožnje i razdoblja raspoloživosti.

(3) Vozač raspoređen za vožnju vozilom iz stavka (1) ovoga članka mora imati u vozilu izvod iz rasporeda dužnosti i primjerak voznog reda iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Raspored dužnosti mora:

a) sadržavati sve informacije navedene u stavku (2) ovoga članka za minimalno razdoblje koje obuhvaća prethodnih 28 dana, s tim da se podaci moraju redovito dopunjavati u vremenskim razmacima koji ne smiju biti dulji od 30 dana,

b) potpisati odgovorna osoba prijevoznika, te

c) biti čuvan u sjedištu prijevoznika dvije godine nakon isteka razdoblja na koje se odnosi. Prijevoznik izdaje izvode iz rasporeda dužnosti na zahtjev vozača i na zahtjev ovlaštene osobe.

#### **POGLAVLJE IV. IZUZEĆA**

##### **Članak 14. (Izuzeća za mobilne radnike)**

Kolektivnim ugovorima i drugim ugovorima između socijalnih partnera mogu se za osobe koje obavljaju mobilnu djelatnost cestovnog prijevoza odrediti povoljniji uvjeti od onih propisanih odredbama ovoga Zakona, s ciljem zaštite njihovoga zdravlja i sigurnosti, vodeći računa da se time ne smanjuje opća razina zaštite radnika.

##### **Članak 15. (Izuzeća za vozače)**

(1) Vozač može odstupiti od pravila utvrđenih odredbama čl. 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. ovoga Zakona kada upravlja vozilom kojem je potrebno da stigne do najbližega prikladnog mjesta za zaustavljanje kako bi se zaštitila sigurnost ljudi, vozila ili njegovog tereta, s tim da se ne ugrožava sigurnost cestovnog prometa.

(2) Vozač je dužan navesti razloge takvog postupanja ručno, na obrascu evidencije radnog vremena ili na tahografskom listiću, najkasnije po dolasku na najbliže prikladno mjesto za zaustavljanje.

#### **POGLAVLJE V. TAHOGRAFI I RADIONICE**

##### **Članak 16. (Tehnički uvjeti i tipno odobrenje tahografa)**

(1) Tahograf je uređaj u cestovnom prometu za prikaz i bilježenje brzine, vremena, prijeđenog puta, kao i vremena rada i odmora vozača.

(2) Tahograf može biti analogni i digitalni.

(3) Tahograf ugrađen u vozilo sukladno odredbama ovoga Zakona, tahografski listići i papir za ispis moraju biti tipno odobreni od Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut).

(4) Ministar pravilnikom propisuje bliže odredbe o uporabi tahografa, izvedbenim zahtjevima za instaliranje i uporabu tahografa, načinu njihovog odobravanja, tahografskim listićima, memorijskim karticama, uvjetima za preglede, ispitivanje, ugradnju i popravak tahografa i ispitivanju ograničivača brzine, sukladno odredbama sporazuma AETR-a i važećih propisa kojima se uređuje ovo područje, u suradnji s Institutom i nadležnim entitetskim zavodima za mjeriteljstvo (u daljnjem tekstu: entitetski zavodi).

#### Članak 17. (Radionice)

(1) Radionica je pravna ili fizička osoba - obrtnik imenovana rješenjem.

(2) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka izdaje entitetsko ministarstvo nadležno za poslove cestovnog prometa i Pododjel za promet Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, sukladno odredbama ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: nadležna tijela).

(3) Nadležna tijela iz stavka (2) ovoga članka izdaju rješenje u suradnji s nadležnim institucijama iz ovoga područja, a jedan primjerak rješenja dostavlja se Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(4) Rješenjem iz stavka (1) ovoga članka radionici se može odobriti obavljanje sljedećih djelatnosti:

- a) kontrola tahografa,
- b) ispitivanje tahografa,
- c) servisiranje tahografa;

(5) Radionica može obavljati djelatnosti iz stavka (4) ovoga članka za:

- a) analogne tahografe,
- b) digitalne tahografe;

(6) U rješenju iz stavka (1) ovoga članka mora biti utvrđeno koju od djelatnosti iz stavka (4) ovoga članka radionica može obavljati.

(7) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na rok od pet godina.

(8) Radionica je obvezna u roku od 60 dana prije isteka roka iz stavka (7) ovog članka nadležnome tijelu iz stavka (2) ovoga članka podnijeti zahtjev za produljenje važenja rješenja.

(9) Radionica i njeni zaposlenici obvezni su vozaču bilo kojeg vozila koje ima ugrađen tahograf pružati usluge sukladno izdanom rješenju.

(10) Radionica je u slučaju uklanjanja ili demontaže tahografa obvezna presnimiti s uređaja sve podatke koji su na njemu zabilježeni sukladno odredbama ovoga Zakona, uključujući i osobne podatke.

(11) Radionica je obvezna pohraniti podatke iz stavka (10) ovoga članka i čuvati na sigurnom najmanje dvije godine, a smije ih proslijediti samo prijevozniku u čijem je vozilu bio tahograf ili kod kojeg je zaposlen vozač na kojeg se odnose podaci o radnom vremenu i odmorima, te nadzornim tijelima sukladno ovome Zakonu.

(12) Ministar pravilnikom propisuje bliže odredbe o oznakama plombi, pratećoj dokumentaciji i načinu imenovanja Povjerenstva za radionice iz članka 18. stavak (3) ovoga Zakona, u suradnji s Institutom i entitetskim zavodima.

#### Članak 18.

(Uvjeti za imenovanje radionica)

(1) Rješenje iz članka 17. stavak (1) ovoga Zakona izdaje se radionici na temelju zahtjeva, uz koji se prilažu i dokazi o ispunjavanju sljedećih uvjeta:

a) da je upisana u sudski registar odnosno obrtni registar za obavljanje djelatnosti iz članka 17. stavak (4) ovoga Zakona;

b) posjeduje odgovarajuće prostorije na području Bosne i Hercegovine, opremu i alat te zapošljava osposobljene tehničare;

c) prilaz radionici mora biti izgrađen i označen sukladno pravilima struke;

d) osigurava odgovarajuću pouzdanost umjeravanja tahografa;

e) protiv radionice nije pokrenut stečajni postupak, postupak prisilne nagodbe ili likvidacije;

f) protiv podnositelja zahtjeva, odnosno voditelja ili u radionici zaposlenog tehničara nije pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo koje se vodi po službenoj dužnosti, a koje je bilo počinjeno kod obavljanja poslova vezanih uz tahograf;

g) da radionica nije angažirala voditelja radionice koji je u protekle tri godine svojim radom uzrokovao gubitak ovlasti za rad radionice;

h) ima na odgovarajući način uređen ugovorni odnos s proizvođačem tahografa u vezi s postupcima i poslovima koje obavlja;

i) ima prostorije i opremu koji omogućavaju da bilješke i dokumentacija o svim aktivnostima povezanim s tahografima, kao i podaci koji su na njima, mogu biti zabilježeni i pohranjeni na odgovarajući način i dostupni nadzornim tijelima, te osigura zaštitu osobnih podataka sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka;

j) ima podmirene sve dospjele obveze na ime poreza i drugih javnih davanja;

k) da radionici ili osobi čiji je pravni sljednik radionica u posljednjih pet godina nije oduzeto rješenje;

l) ima najmanje dva zaposlena tehničara koji ispunjavaju uvjete iz članka 19. st. (1) i (2) ovoga Zakona;

m) ima voditelja koji ispunjava uvjete i obavlja poslove iz članka 19. st. (3) i (4) ovoga Zakona;

n) ima oglasnu ploču s vidljivo istaknutim informacijama o: broju rješenja i oznaci plombiranja, kao i obavijestima, nalogima i upozorenjima nadležnih tijela.

(2) Osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, radionica mora priložiti i dokaze o ispunjavanju uvjeta propisanih pravilnikom iz članka 16. stavak (4) ovoga Zakona.

(3) Nadležna tijela utvrđuju ispunjenost uvjeta iz stavka (1) ovoga članka putem Povjerenstva za radionice.

#### Članak 19.

(Uvjeti za tehničara radionice i voditelja radionice)

(1) Tehničar radionice može biti osoba:

a) koja ima najmanje IV. stupanj stručne спреме iz područja mehanike, elektronike ili tehnologije cestovnih vozila;

b) koja je stručno osposobljena, što se dokazuje potvrdom o završenom osposobljavanju za kontrolu, ispitivanje ili servisiranje tahografa prema planu i programu koji odobri nacionalni odbor za profesionalno osposobljavanje u cestovnom prijevozu;

c) koja nije pravomoćno osuđena za kazneno djelo koje se vodi po službenoj dužnosti te koje je počinjeno pri obavljanju poslova s tahografima;

d) protiv koje zbog kaznenog djela iz točke c) ovoga stavka nije pokrenut kazneni postupak;

e) koja istovremeno nije u radnom odnosu i ne obavlja iste ili slične poslove izvan radionice.

(2) Poslove na tahografima i opremi o kojoj ovisi ispravan rad tahografa može obavljati samo tehničar radionice.

(3) Voditelj radionice može biti osoba koja glede stručne spreme mora biti diplomirani inženjer prometa, diplomirani inženjer strojarstva ili diplomirani inženjer elektrotehnike i koja ispunjava uvjete iz stavka (1) toč. b), c), d) i e) ovoga članka.

(4) Voditelj radionice odgovara za sigurnost i pohranjivanje podataka, rad s memorijskim karticama radionice, te obavlja sljedeće poslove:

a) brine da ovlaštenim tehničarima budu uručene te da rabe svoje kartice sukladno propisima;

b) brine da se kartice radionice, kliješta za plombiranje, te odgovarajući dokumenti, kada nisu u uporabi, pohranjuju na sigurnom mjestu ili blagajni;

c) brine da o gubitku, krađi odnosno neispravnosti memorijskih kartica bez odgode budu obaviješteni izdavatelj kartice i Ministarstvo;

d) brine o roku važenja dozvole i pravovremenom podnošenju zahtjeva za njezino produljenje;

e) brine o održavanju fizičke sigurnosti kartice, dok je ona u uporabi;

f) odgovara za pravilnu primjenu zakonskih i podzakonskih propisa i procedura za pregled tahografa;

g) izdaje i ovjerava certifikate, potvrde i drugu dokumentaciju radionice;

h) ažurira i vodi evidencije u jedinstvenom informacijskom sustavu;

i) obavještava nadležna tijela o promjenama uvjeta na temelju kojih je radionica imenovana i

j) obavlja druge poslove iz djelokruga radionice.

(5) Ministar propisuje bliže odredbe o evidencijama koje se vode u radionicama, postupku i načinu dokazivanja stručne osposobljenosti iz stavka (1) točka b) ovoga članka, na prijedlog Instituta i entitetskih zavoda.

**Članak 20.**  
**(Ukidanje rješenja)**

Nadležno tijelo iz članka 17. stavak (2) ovoga Zakona ukida rješenje iz članka 17. stavak (1) ovoga Zakona ako se utvrdi da:

- a) radionica više ne ispunjava bilo koji od uvjeta iz članka 18. ovoga Zakona;
- b) radionica ili njezini zaposlenici u radu ne poštuju odredbe ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega;
- c) je radionica dala lažne izjave, podatke ili dokumente u postupku izdavanja rješenja, odnosno provjere uvjeta za dobivanje rješenja;
- d) radionica obavlja svoj rad u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i podzakonskih akata;
- e) je radionica podešavala zaštitne elemente na tahografima.

**POGLAVLJE VI. MEMORIJSKE KARTICE**

**Članak 21.**  
**(Kartice)**

(1) Za digitalne tahografe postoje četiri vrste kartica:

- a) kartica vozača;
- b) kartica prijevoznika;
- c) kartica nadzornog tijela i
- d) kartica radionice.

(2) Kartica vozača i kartica prijevoznika izdaju se na razdoblje do pet godina, kartica nadzornog tijela na razdoblje do dvije godine, a kartica radionice na razdoblje do godinu dana.

(3) Kartica radionice izdaje se isključivo na ime tehničara radionice koji je osposobljen sukladno odredbama članka 19. stavak (1) ovoga Zakona, a kartica nadzornog tijela isključivo na ime osobe koja je ovlaštena za provedbu nadzora sukladno članku 33. stavak (1) ovoga Zakona.

(4) Kartica radionice iz stavka (3) ovoga članka mora imati sigurnosni PIN, poznat samo tehničaru radionice na čije ime glasi kartica.

Članak 22.  
(Nadležnost za izdavanje kartica)

- (1) Poslove izdavanja kartica iz članka 21. stavak (1) ovoga Zakona obavljaju nadležna tijela iz članka 17. stavak (2) ovoga Zakona.
- (2) Poslove personalizacije i tehničke obrade kartica i vođenja evidencije o izrađenim karticama iz članka 21. stavak (1) ovoga Zakona obavlja Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (3) Ministarstvo, u suradnji s Agencijom, nadležno je za provođenje svih aktivnosti izrade projektnog zadatka za uspostavu sustava izdavanja kartica iz članka 21. stavak (1) ovoga Zakona.
- (4) Agencija je nadležna za nabavu sustava, opreme i potrošnog materijala potrebnog za obavljanje poslova iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 23.  
(Izdavanje kartica)

- (1) Kartice iz članka 21. stavak (1) ovoga Zakona izdaju se na temelju zahtjeva.
- (2) Zahtjev iz stavka (1) ovoga članka podnosi se nadležnom tijelu iz članka 17. stavak (2) ovoga Zakona.
- (3) Nadležno tijelo donosi rješenje o izdavanju odnosno odbijanju zahtjeva za izdavanje kartice.
- (4) Protiv rješenja iz stavka (3) ovoga članka, može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana njegove dostave.
- (5) Izrađene i personalizirane kartice preuzimaju se kod nadležnog tijela kojem je i podnesen zahtjev za njeno izdavanje.
- (6) Ministar propisuje postupak izdavanja kartica, oblik i sadržaj obrasca zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 24.  
(Naknade)

- (1) Visinu naknade za izradu kartica utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Ministarstva i Agencije.

(2) Minimalni iznos naknade za ispitivanje tahografa utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Ministarstva, utvrđenog u suradnji s nadležnim institucijama iz ovoga područja.

## **POGLAVLJE VII. EVIDENCIJE**

### **Članak 25. (Evidencija o radionicama)**

(1) Ministarstvo, putem jedinstvenog informacijskog sustava, vodi elektroničku evidenciju o:

a) imenovanim radionicama, izmjenama rješenja iz članka 17. stavak (1) ovoga Zakona i pratećoj dokumentaciji;

b) ukinutim rješenjima te svim izmjenama i pratećoj dokumentaciji;

c) podacima o tehničarima zaposlenim u radionici koji su osposobljeni za rad na tahografima i koji ispunjavaju uvjete za izdavanje kartica radionica i

d) podacima o stručnoj spremi odnosno osposobljenosti tehničara, uključujući svjedodžbe o završenom školovanju, i drugim odgovarajućim svjedodžbama.

(2) Ovlaštena osoba za unos podataka u jedinstveni informacijski sustav odgovorna je za točnost unesenih podataka.

(3) Ministarstvo dostavlja informacije o trenutnom stanju radionica odnosno kartica nadležnim tijelima drugih država koje to zatraže.

(4) Ministar propisuje sadržaj i način vođenja evidencija iz stavka (1) ovoga članka, kao i način razmjene podataka između nadležnih tijela.

### **Članak 26. (Evidencije o karticama)**

(1) Evidenciju o karticama vode nadležna tijela iz članka 17. stavak (2) ovoga Zakona, putem jedinstvenog informacijskog sustava. Evidencija obuhvaća najmanje sljedeće podatke, uključujući i navedene osobne podatke:

a) o stanju zahtjeva za izdavanje kartica:

1) ime i prezime podnositelja zahtjeva;

2) datum i mjesto rođenja;

3) spol i materinji jezik;

- 4) adresu stalnog prebivališta;
- 5) adresu na koju želi primati poštu;
- 6) broj vozačke dozvole;
- 7) državu koja je izdala vozačku dozvolu;
- 8) naziv tijela koje je izdalo vozačku dozvolu;
- 9) kategorije vozila za koje osoba ima vozačku dozvolu;
- b) o vozačevoj kartici:
  - 1) ime i prezime vozača;
  - 2) spol i materinji jezik;
  - 3) adresu stalnog prebivališta;
  - 4) adresu na koju želi primati poštu;
  - 5) broj vozačke dozvole;
  - 6) državu koja je izdala vozačku dozvolu;
  - 7) naziv tijela koje je izdalo vozačku dozvolu;
  - 8) kategorije vozila za koje osoba ima vozačku dozvolu;
  - 9) digitalnu fotografiju;
  - 10) digitalni potpis;
- c) o kartici nadzornog tijela:
  - 1) naziv nadzornog tijela;
  - 2) adresu nadzornog tijela te ime i prezime ovlaštene (odgovorne) osobe;
  - 3) ime i prezime službene osobe zadužene za nadzor;
  - 4) datum i mjesto rođenja;
  - 5) spol i materinji jezik;

- 6) adresu stalnog prebivališta;
- 7) elektroničku adresu;
- 8) digitalnu fotografiju;
- 9) digitalni potpis;
- d) o kartici prijevoznika:
  - 1) prijevoznika, odnosno ime pravne ili fizičke osobe koja raspolaže prijevoznim sredstvom;
  - 2) adresa odnosno sjedište prijevoznika;
  - 3) ime i prezime ovlaštene osobe;
  - 4) elektroničku adresu;
- e) o kartici radionice:
  - 1) naziv radionice;
  - 2) adresu odnosno sjedište radionice;
  - 3) ime i prezime ovlaštene (odgovorne) osobe;
  - 4) elektroničku adresu;
  - 5) ime i prezime tehničara - imatelja kartice;
  - 6) datum i mjesto rođenja;
  - 7) spol i materinji jezik;
  - 8) adresu stalnog prebivališta;
  - 9) elektroničku adresu;
  - 10) digitalnu fotografiju;
  - 11) digitalni potpis;
- f) za sve vrste kartica:
  - 1) naziv nadležnog izdavatelja;

- 2) broj kartice;
- 3) datum početka važenja kartice;
- 4) datum isteka važenja kartice;
- 5) status kartice (zaplijenjena /od strane nadležnog tijela/, suspendirana /privremeno oduzeta/, oduzeta /trajno nevažeća/, zamjenjuje se, izgubljena, ukradena, oštećena, istekao rok važenja, produžena, zamijenjena, otkazana, nadoknađena);

g) za sve vrste kartica njihovo ukupno stanje o:

- 1) broju dostavljenih (preuzetih) kartica;
- 2) personaliziranim karticama;
- 3) otpremljenim karticama;
- 4) pogreškama pri izradi;
- 5) zalihama kartica;
- 6) karticama u optjecaju;
- 7) vraćenim (nepreuzetim) karticama;
- 8) oštećenim karticama.

(2) Nadležna tijela iz članka 17. stavak (2) ovoga Zakona odgovorna su za točnost podataka u evidencijama iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje kartice, stranka je dužna, u pisanom obliku, izjaviti da dopušta korištenje podataka iz stavka (1) ovoga članka. Ako se radi o korištenju osobnih podataka, izdavatelj kartica dužan je navesti koje će osobne podatke koristiti iz određenih službenih evidencija.

(4) Izdavatelj kartice vozača i kartice radionice proslijeđuje i razmjenjuje podatke koje vodi sukladno ovome članku s nadležnim tijelima drugih država putem zajedničke mreže (TACHONET).

(5) Radi provođenja nadzora, Ministarstvo i nadzorna tijela iz ovoga Zakona imaju pristup podacima iz evidencija iz st. (1) i (2) ovoga članka, kao i odgovarajućim podacima nadležnih tijela drugih država putem zajedničke mreže (TACHONET).

## POGLAVLJE VIII. POSTUPCI KONTROLE

### Članak 27. (Sustav kontrole)

- (1) Inspekcija cestovnog prometa i policijski službenici (u daljnjem tekstu: nadležna kontrolna tijela) dužni su organizirati i provoditi odgovarajuće i redovite kontrole u svrhu pravilne i dosljedne provedbe i primjene odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, na cesti i u prostorijama prijevoznika, za sve kategorije prijevoza.
- (2) Kontrole iz stavka (1) ovoga članka moraju se obavljati svake godine i moraju obuhvatiti širok i reprezentativan presjek mobilnih radnika, vozača, prijevoznika i vozila u svim kategorijama prijevoza obuhvaćenih odredbama ovoga Zakona.
- (3) Kontrole iz stavka (2) ovoga članka moraju se organizirati na način da se od 16. lipnja 2010. godine kontrolira 1% dana koje odrade vozači vozila obuhvaćeni ovim Zakonom.
- (4) Postotak kontrola iz stavka (3) ovoga članka povećat će se od 1. siječnja 2011. godine na najmanje 2%, a od 1. siječnja 2012. godine na 4%.
- (5) Nadležna kontrolna tijela dužna su najmanje 30% od ukupnoga broja kontroliranih radnih dana kontrolirati na cesti, a najmanje 50% u prostorijama sjedišta prijevoznika.
- (6) Kontrole iz stavka (1) ovoga članka moraju sadržavati sljedeće podatke: broj vozača kontroliranih na cesti, broj kontrola u prostorijama sjedišta prijevoznika, broj kontroliranih radnih dana, te broj i vrstu prijavljenih povreda propisa, zajedno s naznakom radi li se o prijevozu putnika ili tereta.

### Članak 28. (Kontrole na cesti)

- (1) Kontrole na cesti moraju se organizirati na različitim mjestima i u različitim vremenskim razdobljima, pri čemu se moraju obuhvatiti svi segmenti cestovne mreže, u svrhu sprječavanja izbjegavanja mjesta kontrole.
- (2) Subjekti koji upravljaju javnim cestama kao i koncesionari, u suradnji s inspekcijom i policijskim djelatnicima, dužni su osigurati:
  - a) da se u dovoljnoj mjeri osiguraju mjesta za kontrole na ili u blizini postojećih cesta, te da prema potrebi servisne stanice i ostale sigurne lokacije mogu funkcionirati kao mjesta kontrole;
  - b) da se kontrole provode po sustavu slučajnog uzorka, uz odgovarajuću geografsku ravnomjernost.

(3) Kontrole na cesti iz stavka (2) ovoga članka moraju se obavljati bez diskriminacije, a ovlaštene osobe prilikom obavljanja kontrole posebno su dužne na nediskriminirajući način kontrolirati:

- a) državu registracije vozila;
- b) državu prebivališta vozača;
- c) državu poslovnog sjedišta prijevoznika;
- d) polazište i odredište vožnje;
- e) vrstu tahografa (analogni ili digitalni).

(4) Kontrole na cesti obuhvaćaju:

- a) dnevno i tjedno vrijeme vožnje, prekide vožnje, dnevno i tjedno vrijeme odmora, podatke za prethodne dane koji se moraju nalaziti u vozilu i/ili podatke pohranjene za isto razdoblje na kartici vozača i/ili u memoriji tahografa i/ili na ispisima;
- b) sve slučajeve prekoračenja dopuštene brzine vozila, koji se definiraju kao razdoblja dulja od jedne minute tijekom kojih brzina vozila prelazi 90 km/h za vozila kategorije N3 ili 105 km/h za vozila kategorije M3;
- c) ako je moguće, trenutačne brzine vozila koje zabilježi tahograf tijekom najviše 24 prethodna sata korištenja vozila;
- d) ispravan rad tahografa (utvrđivanje moguće zlouporabe uređaja i/ili kartice vozača i/ili listića).

(5) Nadležna kontrolna tijela moraju imati popis mogućih kontrola iz stavka (4) ovoga članka i moraju biti opremljena kontrolnom opremom koja omogućuje:

- a) preuzimanje podataka s jedinice u vozilu i kartice vozača za digitalni tahograf, očitavanje podataka, te analizu i/ili prijenos nalaza u središnju bazu podataka radi analize;
- b) kontrolu tahografskih listića.

(6) Ministarstvo će surađivati i razmjenjivati podatke prikupljene kontrolama s nadležnim tijelima drugih država.

Članak 29.  
(Kontrole u prostorijama sjedišta prijevoznika)

(1) Kontrole u prostorijama sjedišta prijevoznika moraju se planirati na način kojim se uvažavaju prethodne kontrole za različite vrste prijevoza i prijevoznika, osobito ako su tijekom kontrole na cesti utvrđene teže povrede odredaba ovoga Zakona.

(2) Nadležno kontrolno tijelo dužno je tijekom kontrole uzeti u obzir sve informacije koje dostavi nadležno tijelo druge države, a koje se odnose na aktivnosti kontroliranog prijevoznika te države.

(3) Kontrole koje su obavljene u prostorijama nadležnih kontrolnih tijela, na temelju traženih dokumenata ili podataka koje su prijevoznici predali po njihovom zahtjevu, smatraju se kontrolama obavljenim u prostorijama prijevoznika.

(4) Kontrole u prostorijama sjedišta prijevoznika, osim kontrola iz članka 28. stavak (4) ovoga Zakona, obuhvaćaju i kontrole:

- a) tjednih razdoblja odmora i vremena vožnje između razdoblja odmora;
- b) pridržavanja dvotjednog ograničenja vremena vožnje;
- c) tahografskih listića, jedinice u vozilima i ispile podataka s kartica vozača.

(5) Nadležno kontrolno tijelo u prostorijama sjedišta prijevoznika mora imati popis mogućih kontrola iz stavka (4) ovoga članka i članka 28. stavak (4) ovoga Zakona i mora biti opremljeno kontrolnom opremom sukladno odredbi članka 28. stavak (5) ovoga Zakona.

(6) Nadležno kontrolno tijelo, ako je to moguće, može kontrolirati i zajedničku odgovornost drugih sudionika, kao što su otpremnici, agenti, špediteri i dr., ukoliko se utvrdi kršenje propisa.

Članak 30.  
(Statistika)

(1) Nadležna kontrolna tijela obvezna su osigurati da statistički podaci prikupljeni kontrolama, sukladno odredbi članka 27. ovoga Zakona, budu razvrstani, i to:

a) za kontrole na cesti prema:

- 1) kategoriji javne ceste (magistralne, regionalne i lokalne), kao i u ulici u naselju ili gradu,
- 2) državi registracije pregledanog vozila, s ciljem izbjegavanja diskriminacije,

3) vrsti tahografa (analogni ili digitalni);

b) za kontrole u poduzećima prema:

1) vrsti prijevozne djelatnosti (unutarnji ili međunarodni prijevoz, prijevoz putnika ili tereta, javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe),

2) veličini voznog parka,

3) vrsti tahografa (analogni ili digitalni).

(2) Nadležna kontrolna tijela iz stavka (1) ovoga članka dužna su čuvati podatke o kontrolama prikupljenim u prethodnoj godini.

(3) Prijevoznici u kojima su vozači zaposleni dužni su čuvati jednu godinu dokumente, zapise rezultata i ostale potrebne podatke koje im dostave nadležna kontrolna tijela o kontrolama obavljenim u prostorijama tih prijevoznika ili kontrolama vozača tih prijevoznika na cesti.

#### Članak 31. (Sustav ocjene rizika)

(1) Ministarstvo će uvesti sustav ocjene rizika za prijevoznike, koji će se temeljiti na broju i težini povreda odredaba ovoga Zakona koje je pojedini prijevoznik počinio, te na informacijama o prekršajima dobivenim u suradnji s drugim državama.

(2) Povredom iz stavka (1) ovoga članka smatra se:

a) prekoračenje maksimalnog dnevnog, tjednog ili dvotjednog vremena vožnje za 20% ili više;

b) nepridržavanje minimalnog dnevnog ili tjednog razdoblja odmora za 33% ili više;

c) nepridržavanje minimalnog prekida vožnje;

d) nepodešavanje tahografa sukladno posebnom propisu.

(3) Nadležna kontrolna tijela dužna su prijevoznike s visokom ocjenom rizika kontrolirati češće i detaljnije.

### **POGLAVLJE IX. NADZOR I IZVJEŠĆIVANJE**

#### Članak 32. (Nadzor nad radionicama)

(1) Nadzor nad radionicama provodi Ministarstvo u suradnji s nadležnim tijelima.

(2) Stručni nadzor nad radom radionica obavlja Institut u suradnji s entitetskim zavodima.

(3) Ako se nadzorom utvrde nepravilnosti u radionici propisane člankom 20. ovoga Zakona, nadležno tijelo oduzima kartice radionice i ukida rješenje o imenovanju.

(4) Protiv rješenja iz stavka (3) ovoga članka može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana.

(5) Žalba na rješenje iz stavka (3) ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) Ministar, u suradnji s nadležnim tijelima, Institutom i entitetskim zavodima, propisuje bliže odredbe o postupku i načinu obavljanja nadzora iz st. (1) i (2) ovog članka.

### Članak 33.

(Nadležnost i ovlasti u vezi s inspekcijskim nadzorom)

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom sporazuma AETR-a i ovoga Zakona obavljaju:

a) inspekcija cestovnog prometa,

b) policijski djelatnici unutar nadzora sigurnosti cestovnog prometa (čl. 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. ovoga Zakona).

(2) Inspekcija cestovnog prometa i policijski djelatnici imaju sljedeće ovlasti:

a) zabraniti uporabu vozila u kojem oštećenje ili neispravan rad tahografa nije otklonjen u roku od sedam dana od dana nastanka kvara ili otkrića nepravilnosti u radu, a vozač nije na listić ili listiće zapisa ili na privremeni listić koji se prilaže listiću zapisa ili vozačkoj kartici, na koji upisuje podatke koji mu omogućavaju identifikaciju (broj vozačke kartice i/ili ime i/ili broj vozačke dozvole), uključujući njegov potpis, upisivao sve podatke za različita razdoblja koja više nisu zabilježena ili nisu ispravno zabilježena tahografom;

b) u slučaju sumnje u ispravnost tahografa, uputiti vozilo na izvanredni pregled tog uređaja, te svih drugih elemenata vezanih uz tahograf, koji moraju biti ugrađeni u vozilo radi ispravnog rada. Troškove pregleda snosi vlasnik vozila u koje je ugrađen uređaj;

c) zahtijevati od vozača da omogući kontrolu tahografa i dostavi na uvid popise sa zabilježenim podacima, karticu ili ispis s tahografa te dopusti pregled popisa sa zabilježenim podacima, kartice ili ispise s tahografa;

d) privremeno oduzeti popis sa zabilježenim podacima ili ispis s tahografa kao dokaz u postupku odnosno u istu svrhu dati izraditi prijepis podataka iz kartice;

e) privremeno oduzeti karticu, pod uvjetom da se utvrdi da je kartica krivotvorena ili da vozač koristi tuđu karticu ili da je kartica dobivena na temelju lažnih izjava i/ili krivotvorenih dokumenata, te je dostaviti nadležnom izdavatelju uz navođenje razloga za privremeno oduzimanje kartice;

f) isključiti vozilo iz prometa dok se ne otkloni uzrok prekršaja, odnosno prisiliti vozača na korištenje dnevnog odmora;

g) predložiti nadležnim tijelima oduzimanje, suspendiranje ili ograničenje licencije za obavljanje djelatnosti ili vozačke dozvole.

(3) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo.

## **POGLAVLJE X. PREKRŠAJNE ODREDBE**

### **Članak 34.**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM kaznit će se pravna osoba ili fizička osoba-obrtnik ako:

a) u vozilima čija je najveća dopuštena masa s priključnim vozilom veća od 3,5 t, te autobusima konstruiranim ili trajno prilagođenim za prijevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, nije ugrađen tahograf (članak 2. stavak (2));

b) u vozilu koje se prvi put registrira u Bosni i Hercegovini nakon 16. 6. 2010. godine, čija je najveća dopuštena masa s priključnim vozilom veća od 3,5 t, te autobusima konstruiranim ili trajno prilagođenim za prijevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, nije ugrađen digitalni tahograf (članak 2. stavak (3));

c) omogućiti registraciju vozila koja nemaju ugrađen tahograf (članak 2. st. (2) i (3));

d) omogućiti ugradnju tahografa koji nije tipno odobren (članak 16. stavak (3));

e) obavlja djelatnost bez rješenja (članak 17. stavak (1));

f) obavlja djelatnost koja nije utvrđena rješenjem (članak 17. stavak (4));

g) obavlja djelatnost i nakon isteka roka utvrđenog rješenjem (članak 17. stavak (7));

h) obavlja djelatnost protivno odredbama članka 20. ovoga Zakona;

i) kritvori, skriva ili uništava podatke koji su zapisani na tahografskom listiću, pohranjeni u tahografu ili vozačevoj kartici ili tahografskom ispisu;

- j) zloupotrebljava tahograf, tahografske listiće ili vozačeve kartice koje bi utjecale na podatke ili ispis informacija;
- k) zloupotrebljava dodani uređaj (prekidači, žice...) što bi moglo utjecati na podatke ili ispis informacija;
- l) tahograf ne popravlja u ovlaštenom servisu;
- m) ne arhivira tahografske listiće, ispise i podatke;
- n) vozačima koje zapošljava daje novčane naknade, u obliku povišice ili dodatka na plaću, a koji su vezani uz prijeđenu udaljenost i/ili količinu prevezenog tereta, ako je ta naknada takva da potiče ugrožavanje sigurnosti cestovnog prometa (članak 12. stavak (1)).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi koja počinu prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

#### Članak 35.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se pravna osoba ili fizička osoba-obrtnik ako:

- a) mobilnog radnika rasporedi na rad tako da mu radno vrijeme prekoračuje vremena predviđena člankom 5. st. (2), (3) i (4) ovoga Zakona;
- b) mobilnom radniku ne omogući korištenje stanke sukladno odredbama članka 6. ovoga Zakona;
- c) naredi ili dopusti vozaču da ne koristi dnevne, tjedne odmore i prekide vožnje sukladno odredbama čl. 7. i 8. ovoga Zakona;
- d) noćni rad mobilnih radnika određuje na način da njihovo ukupno radno vrijeme tijekom svakog 24-satnog razdoblja iznosi više od deset sati (članak 10. stavak (1));
- e) postupi u suprotnosti s odredbama članka 11. ovoga Zakona;
- f) postupi u suprotnosti s odredbama članka 13. ovoga Zakona;
- g) postupi u suprotnosti s člankom 17. st. (10) i (11) ovoga Zakona;
- h) radionica zaposli tehničara radionice i vođitelja u suprotnosti s odredbama članka 19. st. (1), (2) i (3) ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

## Članak 36.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se vozač ako:
- a) postupi u suprotnosti s odredbama članka 12. stavak (5) ovoga Zakona;
  - b) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 11 sati);
  - c) prekorači tjedno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 70 sati);
  - d) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dva tjedna (vožnjom duljom od 112 sati i 30 minuta);
  - e) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 6 sati);
  - f) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 8 sati i 30 minuta;
  - g) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 7 sati plus 3 sata;
  - h) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju kraćem od 7 sati;
  - i) koristi skraćeno tjedno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 20 sati;
  - j) koristi tjedno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 36 sati;
  - k) ima više od jedne vozačeve kartice, rabi karticu koja nije njegovo vlasništvo, rabi neispravne i nevaljane kartice;
  - l) rabi oštećene tahografske listiće na kojima podaci nisu čitljivi;
  - m) na tahografski listić nije upisano ime ili prezime;
  - n) ne dopusti kontrolu te ne može priložiti zapis tahografskog listića i vozačeve kartice za tekući dan i prethodnih 28 dana;
  - o) zloupotrebljava tahograf, tahografske listiće ili vozačeve kartice koje bi utjecale na podatke ili ispis informacija;
  - p) nije označio sve informacije za razdoblje kad je tahograf bio pokvaren i nije pravilno zapisivao;
  - r) izgublenu ili ukradenu vozačevu karticu nije uredno prijavio tijelima države u kojoj je do toga došlo.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se pravna osoba ili fizička osoba - obrtnik ako postupi u suprotnosti s odredbama članka 17. stavak (9) ovoga Zakona.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se vođa radionice ako postupi u suprotnosti s člankom 17. stavak (9) i člankom 19. stavak (4) ovoga Zakona.

#### Članak 37.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM kaznit će se vozač ako:

- a) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 10 sati, ali kraćom od 11 sati);
- b) prekorači tjedno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 60 sati, ali kraćom od 70 sati);
- c) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dva tjedna (vožnjom duljom od 100 sati, ali kraćom od 112 sati i 30 minuta);
- d) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 5 sati, ali kraćom od 6 sati);
- e) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju duljem od 8 sati i 30 minuta, ali kraćem od 10 sati;
- f) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju duljem od 7 sati plus 3 sata, ali kraćem od 8 sati;
- g) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju dužem od 7 sati ali kraćem od 8 sati;
- h) koristi skraćeno sedmično vrijeme odmora u trajanju duljem od 20 sati, ali kraćem od 22 sata;
- i) koristi tjedno vrijeme odmora u trajanju duljem od 36 sati, ali kraćem od 42 sata;
- j) koristi tahografski listić koji nije tipno odobren;
- k) na tahografskom listiću nije upisana početna kilometraža, datum početka i završetka uporabe.

#### Članak 38.

Novčanom kaznom u iznosu od 150,00 KM kaznit će se vozač ako:

- a) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 9 sati, ali kraćom od 10 sati);

- b) prekorači tjedno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 56 sati, ali kraćom od 60 sati);
- c) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dva tjedna (vožnjom duljom od 90 sati, ali kraćom od 100 sati);
- d) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom duljom od 4 sata i 30 minuta, ali kraćom od 5 sati);
- e) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju duljem od 10 sati, ali kraćem od 11 sati;
- f) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju duljem od 8 sati plus 3 sata, ali kraćem od 9 sati;
- g) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju duljem od 8 sati, ali kraćem od 9 sati;
- h) koristi skraćeno tjedno vrijeme odmora u trajanju duljem od 22 sata, ali kraćem od 24 sata;
- i) koristi tjedno vrijeme odmora u trajanju duljem od 42 sata, ali kraćem od 45 sati;
- j) ne navede razloge postupanja suprotno odredbama čl. 7. i 8. ovoga zakona;
- k) postupi u suprotnosti s odredbama članka 13. stavak (3) ovoga Zakona.

## **POGLAVLJE XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Članak 39. (Nastavak rada radionica)**

(1) Do izdavanja rješenja radionicama sukladno ovome Zakonu, a najdulje do 16. 6. 2010. godine, vrijede rješenja Instituta i entitetskih zavoda izdana na temelju prijašnjih propisa.

(2) Radionice koje do roka iz stavka (1) ovoga članka ne dobiju rješenja sukladno ovome Zakonu prestaju s radom.

### **Članak 40. (Ovlast za donošenje propisa)**

Ministar će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propise iz članka 5. stavak (12), članka 11. stavak (5), članka 16. stavak (4), članka 17. stavak (12), članka 19. stavak (5), članka 23. stavak (6), članka 25. stavak (4) i članka 32. stavak (6) ovoga Zakona.

Članak 41.  
(Prestanak važenja propisa)

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti čl. 199., 200., 201. i 202. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07 i 84/09).

(2) Do donošenja provedbenih propisa sukladno ovlastima iz ovoga Zakona, ostaju na snazi, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona:

a) Pravilnik o ukupnom trajanju vremena upravljanja motornim vozilima ("Službeni glasnik BiH", broj 13/07);

b) čl. 53., 54., 55., 56., 57., 58. i 59. Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama ("Službeni glasnik BiH", br. 23/07 i 54/07);

c) Pravilnik o mjeriteljskim uvjetima za tahografe ("Službeni list BiH", broj 13/97);

d) Pravilnik o uvjetima za osnivanje mjeriteljskih laboratorija za pregled tahografa kao i povjeravanje poslova pregleda tahografa ("Službeni list BiH", broj 11/97);

e) Pravilnik o uslovima za obrazovanje laboratorija za pregled i žigosanje (verifikaciju) hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/01);

f) Pravilnik o metrološkim uslovima za nadzor uređaja za kontrolu rada vozača i kretanja vozila u drumskom saobraćaju - hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 8/07).

Članak 42.  
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj 519/10  
28. svibnja 2010. godine  
Sarajevo

Predsjedatelj  
Zastupničkog doma  
Parlamentarne skupštine BiH  
**Niko Lozančić**, v. r.

Predsjedatelj  
Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH  
**Sulejman Tihić**, v. r.